

**TEISINGUMO MINISTERIJOS PATEIKTOS LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJOS DĖL KLAUSIMŲ, NUMATYTŲ SVARSTYTI
2019 M. SPALIO 7 D. IR 8 D. EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ TARYBOJE, APIBENDRINIMAS**

SVARSTOMI KLAUSIMAI	KLAUSIMO ESMĖ	LIETUVOS POZICIJA
<p>1. ES veiksmai prieš korupciją - pasikeitimas nuomonėmis</p> <p><i>EU Action against corruption</i> - <i>Exchange of views</i></p>	<p>Šioje diskusijoje siekiama aptarti galimus ES veiksmus koordinuojant ir prižiūrint/kontroliuojant valstybių narių pastangas kovos su korupcija srityje ir kaip ES galėtų sustiprinti savo, kaip lyderės kovoje su korupcija pasauliniu mastu, vaidmenį minėtoje srityje.</p>	<p>Neabejojame, kad ES koordinavimas kuriant bendrą kovos su korupcija sistemą būtų vertingas ir sveikintinas, kuriantis pridėtinę vertę.</p> <p>Kaip ES iniciatyvos, susijusios su koordinavimu kovos su korupcija srityje, būtų priimtose valstybių narių, didžiaja dalimi priklausytų nuo to, <u>kokiomis formomis koordinavimas būtų realizuojamas</u>. Jei būtų kuriamas peržiūros, monitoringo mechanizmas, kurio pagrindu valstybėms narėms reiktų teikti ataskaitas, būtų atliekami vertinimai, atsirastų aktyvi kontrolė dėl nurodytų trūkumų šalinimo, rekomendacijų įgyvendinimo, tokią idėją vertintume skeptiškai.</p> <p>Pažymėtina, kad <u>dauguma ES narių jau yra UNCAC, GRECO, OECD narės</u>, kurios turi įsipareigojimus įgyvendinti progresyviausių tarptautinių antikorupcinių mechanizmų reikalavimus. Manytume, kad <u>dalyvavimo minėtuose mechanizmuose pakanka</u>, kad būtų galima daryti objektyvią prielaidą, kad tokios šalys laikosi aukštų kovos su korupcija standartų ir deda pastangas toliau kurti korupcijai atsparią aplinką.</p> <p>ES lyderystė galėtų pasireikšti tuo, kad ir toliau naujausiose ES teisėkūros iniciatyvose būtų diegiamos atitinkamos antikorupcinės ar skaidrumą, atskaitingumą didinančios priemonės, kurių įgyvendinimas vėliau galėtų būti koordinuojamas/kontroliuojamas ES lygiu.</p> <p>Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad ES bus UNCAC narė, šiuo metu dalyvauja GRECO stebėtojo teisėmis, tačiau planuojama tapti pilnateise nare, ES galėtų savo aktyvumu ir iniciatyvumu atlikti lyderio vaidmenį, pavyzdžiui, teikiant techninę pagalbą ES šalims narėms įgyvendinant GRECO ar UNCAC reikalavimus, didinant ES šalių antikorupcinį potencialą.</p> <p>Matome, kad <u>EU Anti-Corruption Reporting Mechanism nepasiteisino</u>. Tikriausiai dėl to, kad nebuvo išgryninta</p>

SVARSTOMI KLAUSIMAI	KLAUSIMO ESMĖ	LIETUVOS POZICIJA
		<p>metodologija (kaip atliekami šalių vertinimai/peržiūros, kas juos atlieka ir aiškiai susitarta dėl esminių mechanizmo veikimo principų ir tikslų). Tačiau Europos Komisijos vykdytą <u>anti-corruption experience-sharing programme</u> galima vertinti <u>pozityviai</u>. Vykdytą šį projektą atskirų sričių ekspertai turėjo galimybę megzti kontaktus ir keistis naujausia ir progresyviausia praktika, ją adaptuoti savo šalyse. Todėl būtų tikslinga tokias ar panašias ES iniciatyvas vykdyti ir ateityje.</p>
<p>2. Eurojustas: kovos su tarpvalstybiniu nusikalstamumu stiprinimas Išvados dėl Eurojusto - Priėmimas</p> <p><i>Eurojust: Strengthening fight against cross-border crime</i> <i>Conclusions on Eurojust</i> - Adoption</p>	<p>Išvadose pabrėžiama, kad ES yra įsipareigojusi kurti ir stiprinti kovą su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu, gerinant bendradarbiavimą, dalijimąsi informacija bei toliau plėtojant bendras ES priemones. Taryba palankiai vertina Eurojusto 2018 m. veiklos ataskaitą bei Eurojusto pastangas atliekant jam pavestas užduotis. Kaip ir ankstesniais metais, 2018 m. nuolat didėjo naujų bylų, perduodamų Eurojustui skaičius.</p> <p>Eurojustas sudarė naujus bendradarbiavimo susitarimus su Albanija ir Sakartvelu, bei baigia derybas dėl susitarimo su Serbija. Taryba skatina Eurojustą, kad naujieji bendradarbiavimo susitarimai įsigaliotų iki 2019 m. gruodžio mėnesio 12 d., kai pradės veikti naujasis Eurojusto reglamentas. Taip pat skatinama sudaryti naujus susitarimus su trečiosiomis šalimis. Tuo tikslu prašoma Komisijos parengti rekomendacijas dėl tarptautinių susitarimų.</p> <p>Taryba palankiai vertina kovos su terorizmu teisminio registro įsteigimą Eurojuste. Šis registras padidins ES ir jos valstybių narių kovos su terorizmu veiksmingumą. Taip pat pažymima Eurojusto svarba laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje.</p> <p>Išvadose pažymimas Eurojusto, Europolo bei ateityje pradėsiančios veikti Europos prokuratūros glaudaus bendradarbiavimo svarba. Nereikėtų pamiršti ir kitų ES agentūrų, kaip OLAF ir Frontex, teikiamo bendradarbiavimo naudos. Jos tarpusavyje turi dirbti kartu, atsižvelgiant į savo</p>	<p>Siūloma pritarti Tarybos išvadų projektui.</p>

SVARSTOMI KLAUSIMAI	KLAUSIMO ESMĖ	LIETUVOS POZICIJA
	<p>kompetencijos ribas, siekiant joms visoms bendrų tikslų. Taryba taip pat ragina Eurojustą toliau visapusiškai naudotis savo unikalia padėtimi ir didinti savo proaktyvų vaidmenį stebint nusikalstamumo ir nusikalstamų reiškinių pokyčius ir tendencijas ES ir už jos ribų.</p> <p>Išvadose pabrėžiama keitimosi informacija ir informacinių sistemų sąveika tarp jau minėtų agentūrų ir valstybių narių. Šios informacinės sistemose turi būti patikimos, saugios, veiksmingos, atitikti visus duomenų apsaugos keliamus reikalavimus bei šių dienų realijas.</p> <p>Išvadose dėmesys skiriamas naujam Eurojusto reglamentui, kuris įsigalios š. m. gruodžio 12 d. Akcentuojama, kad naujosios taisyklės padės Eurojustui efektyviau tvarkytis su valstybių narių institucijų gausėjančiais prašymais. Taip pat skatinama toliau tęsti modernizavimo procesus.</p> <p>Be kita ko, Eurojustas raginamas įgyvendinti š. m. birželio 6 d. priimtas Tarybos išvadas dėl Eurojusto ir Tarybos teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje sukurtų tinklų sinergijų, atsižvelgiant į padidėjusį darbo krūvį, akcentuojamas adekvataus Eurojusto finansavimo poreikis.</p>	
<p>3. ES prisijungimas prie Europos žmogaus teisių konvencijos: papildomi derybiniai nurodymai - Priėmimas</p> <p><i>EU Accession to the ECHR: supplementary negotiating directives - Adoption</i></p>	<p>2010 m. buvo priimti derybiniai nurodymai ES derybininkui (Komisijai) dėl ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos. Šiuo dokumentu siekiama papildyti ankstesnius nurodymus, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2014 m. priimtą nuomonę dėl su Europos Tarybos narėmis 2013 m. suderėto susitarimo dėl ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos projekto trūkumų. Šiuo metu yra siekiama atnaujinti derybas dėl susitarimo projekto su Europos Tarybos narėmis.</p> <p>Pagrindinių teisių, piliečių teisių ir laisvo asmenų judėjimo darbo grupėje (FREMP) buvo identifikuoti elementai, kurie turėtų būti priimti domėn derantis dėl ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos:</p>	<p>Siūloma pritarti papildomiems derybiniams nurodymams Komisijai dėl ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos.</p>

SVARSTOMI KLAUSIMAI	KLAUSIMO ESMĖ	LIETUVOS POZICIJA
	<p>1. Siektina apsaugoti ES teisės autonomiškumą ir ES Teisingumo Teismo išimtinę kompetenciją aiškinant ES teisės taisykles, kitas nei Europos žmogaus teisių konvencija ar ES prisijungimo susitarimas. Europos tarybos agentūros, kurios taiko ir aiškina Europos žmogaus teisių konvenciją, neturėtų turėti galių aiškinti ar taikyti ES teisės taisyklių kitų nei Europos žmogaus teisių konvencija ar ES prisijungimo susitarimas. Taip pat tos agentūros turėtų priimti ES taisykles kaip faktą ir priimti aiškinimą, pateiktą ES teismų.</p> <p>2. ES prisijungimas prie Europos žmogaus teisių konvencijos neturėtų turėti įtakos ES institucijų veiklai.</p> <p>Pažymėtina, kad šiuo metu yra siekiama atnaujinti derybas dėl susitarimo projekto su Europos Tarybos narėmis.</p>	
<p>4. Pagrindinės teisės Išvados dėl „ES pagrindinių teisių chartijai - 10 metų: dabartinė padėtis ir ateities darbai - Priėmimas</p> <p><i>Fundamental Rights Conclusions on the EU Charter of Fundamental Rights 10 Years: State of play and future work - Adoption</i></p>	<p>Tarybos išvadų dėl ES pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) projekte konstatuojama Chartijos svarba, palankiai vertinamos Komisijos ir ES pagrindinių teisių agentūros ataskaitos apie Chartijos taikymo patirtį. Įvardinama Chartijos taikymui ir didesniai žinomumui svarbi įvairių ES ir nacionalinio lygmens institucinių darinių veikla (pvz., atkreipiamas dėmesys į ES Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų vaidmenį). Chartijos taikymo klausimas siejamas su teisės viršenybės (rule of law) ir darnaus vystymosi darbotvarkės klausimais.</p> <p>Taip pat Tarybos išvadų projekte konstatuojama ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos svarba Chartijos taikymui ir tinkamai žmogaus teisių apsaugai ES. Konstatuojama, kad Chartijos žinomumas vis dar mažas, todėl atkreipiamas dėmesys, kad trūksta nacionalinės politikos priemonių tokiam žinomumui didinti.</p> <p>Tarybos išvadų projekte siūloma tęsti Suomijos 2019 m. liepą pradėtą praktiką Pagrindinių teisių, piliečių teisių ir laisvo asmenų judėjimo darbo grupės (FREMP) posėdyje aptarti Chartijos taikymo ES valstybių narių praktiką. Numatoma, kad aptarimas vyktų kartą per metus.</p>	<p>Siūloma pritarti Tarybos išvadų projektui.</p>

SVARSTOMI KLAUSIMAI	KLAUSIMO ESMĖ	LIETUVOS POZICIJA
	<p>Taip pat valstybės raginamos vertinti atitiktį Chartijai nacionalinės teisėkūros, susijusios su ES teisės taikymo sritimi, procese. Atkreipiamas dėmesys į galimą poreikį pakeisti ES pagrindinių teisių agentūros steigimo reglamentą taip, kad jis atitiktų Lisabonos sutartį, t. y. kad agentūros veiklos sritis apimtis ne tik Europos Bendrijos, bet visą ES teisę.</p>	

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
20130921